

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การจัดเก็บภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสิทธิการหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๐๕.๕/๑๐๘๐๒ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๓ กำหนดให้การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสรรพสามิต ภาษีสุรา และค่าแถมปิยาสูบ ที่จะนำมาจัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรและกรมสรรพสามิตในการจัดเก็บซึ่งกรมสรรพากรได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๑๑/๑๔๙๒๔ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ทวีโรสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า “การจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ ที่กำหนดว่าเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรในการจัดเก็บ กรมสรรพากรจะหักค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวงได้หรือไม่” และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๖๐๑/๙๙๔ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๓ ตอบข้อหารือดังกล่าวว่า “เมื่อพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ กำหนดให้การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ เพื่อเป็นรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรแล้ว กรณีจึงมิใช่เป็นการทำหน้าที่แทนหน่วยงานอื่น อันจะทำให้กรมสรรพากรมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนดในมาตรา ๒๙ วรรคสามแห่งพระราชบัญญัตินี้”

กรมบัญชีกลางเห็นว่า จากการตีความของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาข้างต้น น่าจะหมายความว่า กรมสรรพากรและกรมสรรพสามิตไม่มีสิทธิหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นแต่กรมสรรพากรได้มีหนังสือแจ้งกรมบัญชีกลางว่ากรมสรรพากรยังคงมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นได้ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง พร้อมทั้งได้มีหนังสือถึงกรมบัญชีกลางขออนุมัติเบิกจ่ายเงินดังกล่าวเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ ของกรมสรรพากร

กรมบัญชีกลางเห็นว่า การพิจารณาอนุมัติค่าใช้จ่ายเงินฝากค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่นจะต้องมีความชัดเจนในแหล่งที่มาของเงิน ดังนั้น จึงได้เชิญผู้แทนกรมสรรพากร กรมสรรพสามิต สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประชุมเพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ซึ่งที่ประชุมเสียงส่วนใหญ่เห็นว่า กรมสรรพากรและกรมสรรพสามิตยังคงมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นได้ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๕๖๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ว่าด้วยองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งนั้น ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บท ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นนั้นมิได้ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ แต่เป็นกฎหมายที่มีลักษณะส่งเสริมซึ่งกันและกัน การบังคับใช้กฎหมายทั้งสองฉบับย่อมมีผลบังคับสมบูรณ์แยกต่างหากจากกันและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ ก็มีได้บัญญัติให้อำนาจในการจัดเก็บไว้ การจัดเก็บจึงต้องจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น ซึ่งในการจัดเก็บดังกล่าวของกรมสรรพากรและกรมสรรพสามิตในส่วนที่จัดเก็บให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นนั้น ยอมให้กรมสรรพากรและกรมสรรพสามิตหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ตามกฎกระทรวงซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการวินิจฉัยกฎหมายดังกล่าว กรมบัญชีกลางจึงขอหารือว่า เมื่อพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ ซึ่งกำหนดให้การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราและค่าแสตมป์ยาสูบ เป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรและกรมสรรพสามิต มีผลใช้บังคับแล้ว กรมสรรพากร และกรมสรรพสามิตสามารถหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีในส่วนที่จัดเก็บให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมบัญชีกลางโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) แล้ว เห็นว่า ปัญหาที่ว่าเมื่อกรมสรรพากรและกรมสรรพสามิตได้ดำเนินการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสรรพสามิต และภาษีสุรา แล้วแต่กรณี แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วจะสามารถหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีในส่วนที่เก็บแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เพียงใดหรือไม่นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ และที่ประชุมร่วมคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๓^๑ ได้เคยให้ความเห็นไว้แล้วว่า เมื่อพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ กำหนดให้การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะเพื่อเป็นรายได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรแล้ว กรณีจึงไม่ใช้การทำหน้าที่แทนหน่วยงานอื่นอันจะทำให้กรมสรรพากรมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายได้ ส่วนที่ส่วนราชการ

^๑ บันทึก เรื่อง การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เรื่องเสร็จที่ ๕๓๔/๒๕๔๓) และบันทึก เรื่อง ขอบทวนปัญหาเกี่ยวกับการมีผลใช้บังคับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ (เรื่องเสร็จที่ ๖๒๙/๒๕๔๓)

รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจะคิดค่าใช้จ่ายได้ตามมาตรา ๒๙ วรรคสาม^๒ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ นั้น เป็นกรณีที่มิใช่บทบัญญัติของกฎหมายให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเก็บรายได้บางประเภทไว้โดยตรงเพิ่มขึ้นจากที่กระทรวง ทบวง กรม มีหน้าที่จัดเก็บอยู่แล้ว แต่เพื่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้มอบหมายให้หน่วยงานอื่นจัดเก็บให้ ซึ่งการมอบหมายดังกล่าวเป็นการเพิ่มภาระแก่กระทรวง ทบวง กรม ที่ได้รับมอบหมายนั้น ฉะนั้น จึงได้บัญญัติให้สามารถหักค่าใช้จ่าย และตามความเห็นดังกล่าวได้วินิจฉัยว่า เมื่อพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ ได้กำหนดให้กรมสรรพากรมีหน้าที่โดยตรงในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว กรมสรรพากรจึงไม่อาจขอหักค่าใช้จ่ายที่กำหนดโดยกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๙ ดังกล่าวได้

ในการพิจารณาเรื่องที่กรมบัญชีกลางหารือมาในครั้งนี้ กรมสรรพากรได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมที่ประชุมว่า ในปัจจุบันนี้กรมสรรพากรได้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะอยู่สองส่วน คือ ตามที่กรมสรรพากรได้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ ๗ นั้น กรมสรรพากรจัดเก็บเพื่อรัฐบาลกลางในอัตราร้อยละ ๖.๓ และจัดเก็บแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอัตราร้อยละ ๐.๗ ส่วนภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมสรรพากรจัดเก็บในอัตราร้อยละ ๓.๓ นั้น กรมสรรพากรจัดเก็บเพื่อรัฐบาลกลางในอัตราร้อยละ ๓ และจัดเก็บแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอัตราร้อยละ ๐.๓ จึงมีปัญหว่ากรมสรรพากรจะหักค่าใช้จ่ายในส่วนใดได้บ้าง คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ เห็นควรให้ความเห็นดังนี้

๑. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

^๒ มาตรา ๒๙ การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายได้ตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราการจัดสรร การนำส่งเงินรายได้และการได้รับเงินรายได้สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่การกำหนดรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องใดมีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้ และเป็นการกำหนดรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องเดียวกับที่บัญญัติไว้แล้วในบทบัญญัติเกี่ยวกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหมวดนี้ ให้ใช้บทบัญญัติตามหมวดนี้บังคับแทนบทบัญญัติของกฎหมายนั้น ทั้งนี้ ถ้าการกำหนดรายได้ในเรื่องใดมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราการจัดสรร การนำส่งเงินรายได้และการได้รับเงินรายได้ใช้บังคับอยู่แล้ว ให้ใช้บังคับตามกฎหมายเช่นว่านั้นไปพลางก่อนจนกว่าจะมีประกาศของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าการกำหนดรายได้ในเรื่องใดยังไม่มีกฎหมายเช่นว่านั้น ให้การกำหนดรายได้ตามบทบัญญัติในหมวดนี้มีผลใช้บังคับเมื่อมีประกาศของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมอบให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทน หรือรายได้อื่นใด เพื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้คิดค่าใช้จ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรตามมาตรา ๒๓ (๔)^๓ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^๔ เป็นการจัดเก็บเพื่อรัฐบาลกลางในอัตราร้อยละ ๖.๓ แม้ว่าตามมาตรา ๒๓ (๔) มาตรา ๒๔ (๓)^๕ และมาตรา ๒๕ (๖)^๕ จะกำหนดให้จัดสรรภาษีส่วนนี้ให้เป็นรายได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เกิน

^๓ มาตรา ๒๓ เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับการจัดสรรตามมาตรา ๒๔ (๓) และมาตรา ๒๕ (๖) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้วโดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๕) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา ๒๔ (๔) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยที่หน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๖) ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุราและค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตเทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บและให้ถือเป็นภาษีและค่าแสตมป์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่จะจัดเก็บ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ มาตรา ๒๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา ๒๓ (๔) และมาตรา ๒๕ (๖) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้วโดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๔) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา ๒๓ (๔) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕ มาตรา ๒๕ กรุงเทพมหานครอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา ๒๓ (๔) และมาตรา ๒๔ (๓) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้วโดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

(๗) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

ร้อยละสามสิบ แต่มาตราดังกล่าวได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ จึงยอมหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มส่วนนี้ไม่ได้

สำหรับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอัตราร้อยละ ๐.๗ อันเป็นรายได้จากการจัดเก็บภาษีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง โดยที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดเก็บหรือไม่ก็ได้ และเมื่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้จัดเก็บโดยมิได้ดำเนินการจัดเก็บเองแต่มอบให้กรมสรรพากรเป็นผู้จัดเก็บ กรมสรรพากรจึงยอมมีสิทธิที่จะหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มส่วนนี้ได้

๒. ภาษีธุรกิจเฉพาะ

มาตรา ๒๓ (๕)^๖ มาตรา ๒๔ (๔)^๗ และมาตรา ๒๕ (๗)^๘ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของอัตราที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยออกเป็นข้อบัญญัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และเมื่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อบัญญัติให้จัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นรายได้ของตนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ แล้วพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บให้ โดยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่ต้องดำเนินการมอบอำนาจให้อีก ดังนั้น เมื่อกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่โดยตรงของกรมสรรพากรเป็นผู้มีหน้าที่จัดเก็บ กรณีจึงเป็นไปตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๓ ในการประชุมร่วมได้เคยวินิจฉัยไว้แล้ว คือ กรมสรรพากรหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการไม่ได้ ส่วนการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่จัดเก็บตามกฎหมายอื่น การจะหักค่าใช้จ่ายได้หรือไม่ ย่อมจะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น ๆ

อนึ่ง สำหรับการหักค่าใช้จ่ายของกรมสรรพสามิตในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตและภาษีสรรพสามิตแทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เนื่องจากมาตรา ๔^๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษี

(๘) ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ และให้ถือเป็นภาษีและค่าแสตมป์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่จะจัดเก็บ

๑๗๖

๑๗๖

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^๙ มาตรา ๔ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต เสียภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่เกินร้อยละสิบของภาษี

ภาษีสรรพสามิตที่จะต้องเสียเพิ่มขึ้นตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีเศษของหนึ่งสตางค์ให้ปัดทิ้ง

สรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ บัญญัติให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต เสียภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้นตามกำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของภาษี และมาตรา ๕^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่า “ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตส่งมอบเงินภาษีที่เก็บเพิ่มขึ้นตามมาตรา ๕ ดังกล่าวได้บัญญัติให้หักค่าใช้จ่ายได้เมื่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บได้ทำการจัดเก็บตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว โดยมีได้คำนึงถึงว่าเป็นการจัดเก็บภาษีแทนหรือไม่ ฉะนั้น กรมสรรพสามิตจึงสามารถหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตแทนองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ได้ และสำหรับการจัดเก็บภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสุรานั้น มาตรา ๔^{๑๑} และมาตรา ๕^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้บัญญัติในทำนองเดียวกัน กรมสรรพสามิตจึงย่อมหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีสุราแทนองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นได้เช่นกัน

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๔๕

^{๑๐} มาตรา ๕ ให้เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตส่งมอบเงินภาษีที่เก็บเพิ่มขึ้นตามมาตรา ๔ ให้แก่กระทรวงมหาดไทย โดยหักค่าใช้จ่ายไว้ร้อยละห้าของเงินภาษีที่เก็บได้

^{๑๑} มาตรา ๔ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา เสียภาษีสุราเพิ่มขึ้นร้อยละสิบของภาษี

ภาษีสุราที่จะต้องเสียเพิ่มขึ้นตามวรรคหนึ่ง เศษของหนึ่งสตางค์ให้ปัดทิ้ง

^{๑๒} มาตรา ๕ ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุราส่งมอบเงินภาษีที่เก็บเพิ่มขึ้นตามมาตรา ๔ ให้แก่กระทรวงมหาดไทย โดยหักค่าใช้จ่ายไว้ร้อยละห้าของเงินภาษีที่เก็บได้